

Complexnummer: 514681

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

fort bij Uithoorn

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

514682, 514683

Woonplaats

Amstelhoek

Gemeente

De Ronde Venen

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Bij Mijdrechtse Zuwe 31, 1427 AV te Amstelhoek

Complexomschrijving

Inleiding

Het FORT bij Uithoorn maakt deel uit van de voormalige Stelling van Amsterdam, de kringstelling van permanente verdedigingsbouw rond de hoofdstad, die tevens gold als nationaal reduit en die werd aangelegd tussen 1880 en 1914 door het departement van Oorlog. Met het fort bij Uithoorn werd in 1885 begonnen. Als eerste werd het aardwerk aangelegd, dat in 1894 verdedigbaar werd gemaakt. In 1911 kwamen de bomvrije gebouwen gereed. Het totale fort is omgeven door een ringgracht. Het fort is gebouwd naar een gestandaardiseerd model. Dit model, het zogenoemde type B, heeft een T-vorm en is vanaf 1907 toegepast.

Naar militaire bevelstructuur behoorde het fort bij Uithoorn tot sector Ouderkerk, groep De Nes, vak Uithoorn. Het valt binnen de voormalige linie Kudelstaart-Uithoorn. De bezetting bestond uit 321 man. Het fort diende ter afsluiting en verdediging van accessen, gevormd door de west- en oosthoek van de Tweede Bedijking, door de Mijdrechtse Zuwe en door de in 1912 geopende, maar nu verdwenen spoorweg Uithoorn-Alphen aan de Rijn. Tevens diende het fort ter verdediging van de ten westen ervan gelegen inundatiesluis.

In 1959 is het fort buiten gebruik gesteld. De oorspronkelijke fortwachterswoning is gesloopt. De huidige woning valt buiten de bescherming. Aan de westzijde is een siervijver aanwezig, die een restant is van een kom achter de voormalige inundatiesluis. Aan de noordzijde van het fort ligt de Mijdrechtse Zuwe, aan de westzijde de ringdijk van de Polder de Tweede Bedijking der Mijdrechtsche Droogmakerij; aan de overige zijden strekt zich het voormalige schootsveld uit. Aan de westzijde ligt een kom, terwijl het gehele

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

omgrachte complex nog omgeven wordt door een sloot.

Omschrijving

Het ten oosten van de Amstel gelegen FORT omvat de volgende beschermenswaardige complexonderdelen:

1. fort 2. genieloods

Waardering

Het complex is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van de Stelling van Amsterdam, vak Kudelstaart-Uithoorn, vanwege architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een T-vormig fort, type B, en vanwege situationele en ensemblewaarde binnen de grotendeels ongeschonden verboden kring en als onderdeel van de Stelling van Amsterdam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514682

Status rijksmonument
Inschrijving register* 17 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82736/42

Woonplaats* Amstelhoek
Gemeente* De Ronde Venen
Provincie* Utrecht

Locatiennaam Mijdrecht
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Mijdrecht
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5304

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 1

Het ten oosten van de Amstel gelegen FORT bestaat uit een omgracht aardwerk met daarin betonnen bomvrije gebouwen volgens type B, een standaard-T-vormig model. De bomvrije gebouwen zijn opgetrokken uit grindbeton. De opzet van het fort bestaat uit een hoofdgebouw met poterne, met ter weerszijden een brede vleugel waar de manschappen in ondergebracht werden. Deze vleugels lopen uit in een geknikte verbindingsgang die voert naar een naar de frontzijde uitstekend hefkoepelgebouw. De poterne leidt in het midden naar het mitrailleurgebouw, dat middenvoor op de frontwal staat. Op de wal staan voorts tussen het mitrailleurgebouw en de hefkoepels enige mitrailleurstellingen. Middenop en aan weerszijden van het hoofdgebouw zijn uitkijkposten gezet. De daken van de gebouwen zijn met bitumen gedekt.

De ontsluiting van het omgrachte fort bevindt zich aan de noordzijde. De noordgevel of keelzijde is opgetrokken in beton en is voorzien van vensters en stalen, dubbele deuren, alle met getoogde bovenzijde. Boven de iets uit het midden gelegen hoofdtoegang is de tekst: 'Fort bij Uithoorn 1911' aangebracht. Links en rechts zijn tussen de manschappenvleugels en de gang naar het hefkoepelgebouw tegen de gevel kazematten gezet.

De vertrekken in het fort zijn gewelfd en genummerd boven de deuren. Over het algemeen zijn ze voorzien van een aanduiding met de functie. Grijsgeschilderde houten betimmeringen zijn grotendeels nog aanwezig, evenals restanten van de keuken, de privaten en de opstelplaatsen voor het geschut. Aan de frontzijde van de poterne bevinden zich een lokaal voor manschappen en een ruimte voor de wacht. De vertrekken in de vleugels worden door twee lange gangen ontsloten. In de rechtere vleugel zijn verblijfplaatsen voor de commandant, de telegrafist en de officieren en verder een verbandplaats, een ziekenboeg en manschappenruimten ondergebracht. In één van deze ruimten bevindt zich een geklonken waterreservoir. De linkervleugel heeft een soortgelijke indeling voor manschappen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en munitie. Hier zijn ook de keuken, de kantine en een vertrek voor de onderofficieren ondergebracht. Voorts bevinden zich bij de keelkazematten bergplaatsen voor munitie, privaten en reinigingslokalen.

Waardering complexonderdeel 1

Het fort is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf overgebleven voorbeeld van een T-vormig fort van het type B. Het is verder van algemeen belang vanwege cultuurhistorische en ensemblewaarde door de plaats die het fort inneemt in de Stelling van Amsterdam, binnen de linie Kudelstaart-Uithoorn. Hiernaast is van algemeen belang vanwege ensemble- en situationele waarde vanwege de ligging in een open, landelijke omgeving en in het inundatiegebied van de Stelling van Amsterdam.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	Fort, vesting en -onderdelen	Fort

Monumentnummer*: 514683

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82736/27

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelhoek	De Ronde Venen	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Mijdrecht	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mijdrecht	A			5304

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 2

De aan de keel- of noordzijde van het fort, naast de toegangsweg gelegen GENIELOODS is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag onder een zadeldak, dat gedekt is met gesmoorde Hollandse pannen. De gevels zijn opgetrokken uit houten, groen geschilderde rabatdelen op een bakstenen fundament, waarvan de hoeken zijn geaccentueerd met beton.

De noordgevel bevat een dubbele deur en een luik in de top. De zuidgevel is identiek aan de noordgevel maar bevat tevens een hijsbalk.

De oostgevel bezit links een venster met luiken en een deur, alsmede rechts een aantal bouwsporen van vensteropeningen.

De westgevel is blind, maar bevat een aantal bouwsporen van vensteropeningen.

Waardering complexonderdeel 2

De genieloods is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als relatief gaaf voorbeeld van een genieloods, vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van de verdedigbaarheid van het fort en als onderdeel van de Stelling van Amsterdam en tevens vanwege ensemblewaarde als onderdeel van het fort.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	Militaire opslagplaats	Affuitloods

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument